

FOLKESKOLENS FORMÅL TIL EFTERSYN, 18 AUGUST 2015

Workshop 5

Er målstyret dannelse mulig?
om formålsparagraffen, de forenklede Fælles Mål og
spørgsmålet om dannelse fra et fagdidaktisk perspektiv

Finn Holst

Workshop 5.

Er målstyret dannelse mulig? - om formålsparagraffen, de forenklede Fælles Mål og spørgsmålet om dannelse - fra et fagdidaktisk perspektiv

Med de forenklede fælles mål er den danske skole ifølge slagordene gået fra undervisningsmålstyret til læringsmålstyret.

Men er det så enkelt? Kan man reducere dannelsesmålene til simple mål-middel-didaktiske konstruktioner?

Kan man måle dannelse (og er det nødvendigvis målet at måle om målene nås)? Er dannelse og kompetencer modsætninger?

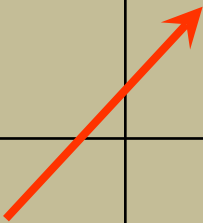
Eller to perspektiver på det samme?

Er de såkaldt forenklede mål i virkeligheden kompleksitetsreducerende kompleksitetsforøgelse?

Fagenes teksthierarki

– central / lokal / vejledende

<i>1993-loven</i>	<i>Klare Mål 2002</i>	<i>Fælles Mål 2004</i>	
Formål CKF	Formål CKF	Formål Trin- og Slutmål (CKF udgår)	Centrale bestemmelser
Læseplaner	+ Delmål Læseplaner Elevens alsidige	Beskrivelser Læseplaner Elevens alsidige	Lokale bestemmelser
	Vejledning	Undervisnings- vejledning	Vejledende tekster

Fælles Mål 2004 - 2009

Folkeskoleloven

-1 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Fagformål

trinmål

trinmål

trinmål

Læseplan

Undervisningsvejledning

Elevens alsidige personlige udvikling

Indholdsbeskrivelser

Trinmål

Slutmål

Prøvebekendtgørelse

Folkeskoleloven / Formålsparagraf

Fagformål

Kompetenceområde

Kompetenceområde

Kompetenceområde

FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr	FV omr
F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål	F- mål
V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål	V- mål
n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3

Input-orienteret planlægning
Dannelsesdidaktisk tradition
Klafki, Benner,...

hel – del

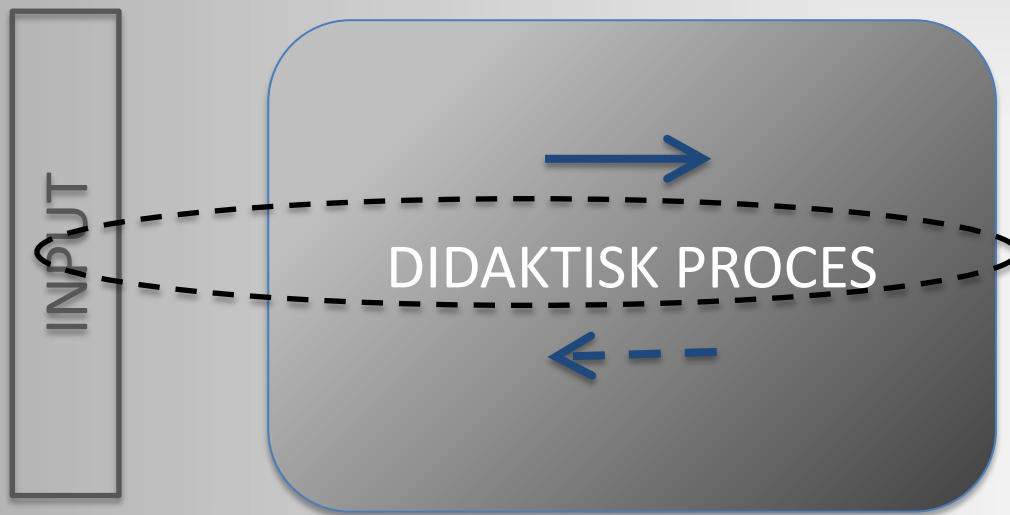
Folkeskoleloven / Formålsparagraf

Fagformål			
Kompetenceområde			
FV omr	FV omr	FV omr	FV omr
F-mål	F-mål	F-mål	F-mål
V-mål	V-mål	V-mål	V-mål

For-Mål

Slut-Mål

HEL

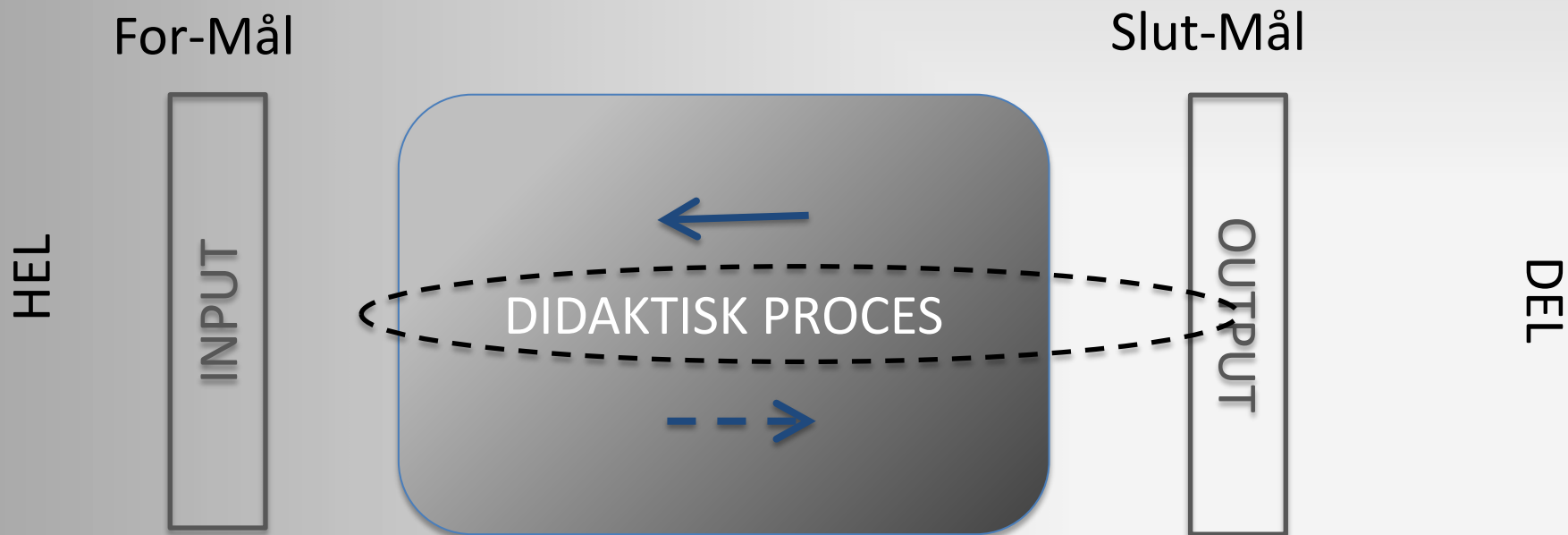

OUTPUT

DEL

Output-baseret planlægning
Curriculum-tradition
Mål-middel didaktik Tyler 1950
del – hel

Kompetenceområde			
FV omr	FV omr	FV omr	FV omr
F-mål	F-mål	F-mål	F-mål
V-mål	V-mål	V-mål	V-mål
n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3

Den dynamiske proces mellem input og output

FORMÅL

Kompetence
(som dannelsesindhold)

SLUT-MÅL

“Kompetencebegrebet henviser [...] til, at en person er kvalificeret i en bredere betydning.

Det drejer sig ikke kun om, at personen behersker et fagligt område, men også om, at personen kan anvende denne faglige viden – og mere end det: anvende den i forhold til de krav, der ligger i en situation, der måske oven i købet er usikker og uforudsigelig.

Dermed indgår i kompetence også personens vurderinger og holdninger – og evne til at trække på en betydelig del af sine mere personlige forudsætninger.”

(Per Schultz Jørgensen 1999)

Per Schultz Jørgens (2001, s. 186-187) fremhæver yderligere, at kompetence er noget der...

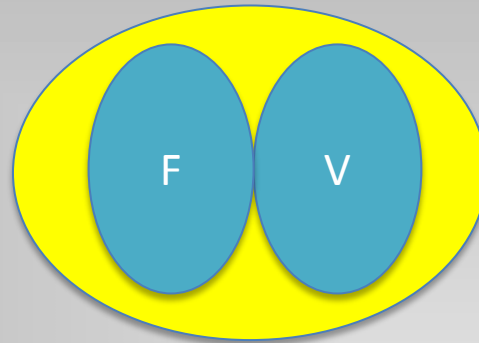
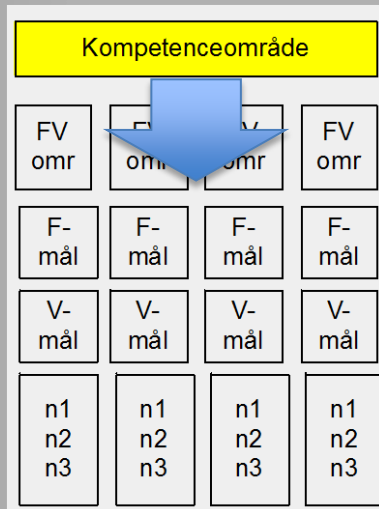
”... drejer sig om selvværd, om at se sig selv som en helhed og med et samlende perspektiv [...] det,

der sætter mennesket i stand til at udfolde sig, optræde, handle og succesrigt træffe vigtige afgørelser,

[det, der] sætter mennesket i stand til at opnå social gennemslagskraft og en tydelig respekt og anerkendelse fra omgivelserne som tilbagemelding på de valg, der træffes, og de handlinger, der gennemføres.

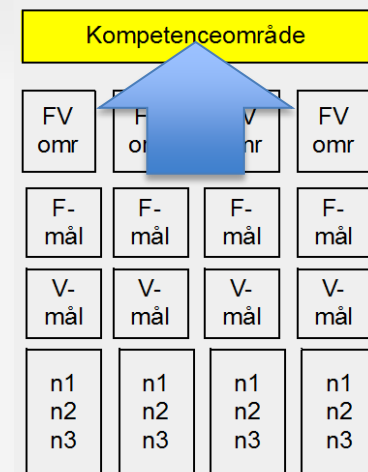
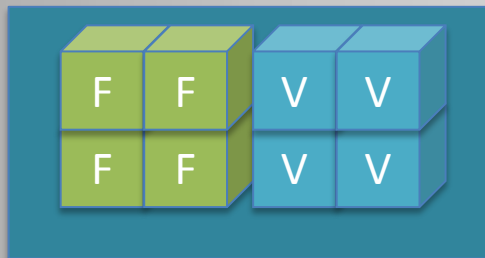
Hel-del logik:

Kompetencer indeholder færdigheder og viden – samt vurderinger og holdninger, og er situations- og handleorienterede

Del – hel logik:

Færdigheder og viden er en forudsætning for kompetence. Kompetence kan ikke reduceres til færdigheder og viden.

Daniel Pinker, (2011) - om motivation og drive:

Traditionel "hvis-så" motivation (gulerod): rutinehandlinger / træningsopgaver. Kan bl.a. fostre uhensigtsmæssig kort-sigtet tænkning.

Mere komplicerede opgaver kræver en anden form for motivation, som er koblet til formål og meningsfuldhed.

"[it] concerns itself less with the external rewards an activity brings - and more with the inherent satisfaction of the activity itself".

Fem motivationsformer (Mette Pless):

Præstations-motivation

ønsket om at 'performe' godt, at præstere og få gode karakterer (n1,2,3)

Videns-motivation

om faglig nysgerrighed og interesse i at udforske et fag (Færdigheds og vidensmål / "færdigheder og kundskaber")

Mestrings-motivation

at lykkes med en udfordring (kompetenceorienteret)

Involverings-motivation

at være med til selv at præge undervisningen (involvering og engagement – kompetenceorienteret)

Relations-motivation

plads i klassens fællesskab og relation til lærerne (social kompetence)

Kompetenceområde			
FV omr	FV omr	FV omr	FV omr
F- mål	F- mål	F- mål	F- mål
V- mål	V- mål	V- mål	V- mål
n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3	n1 n2 n3

